

P9_TA(2024)0118

Zabójstwo Aleksieja Nawalnego i potrzeba działań UE na rzecz wsparcia więźniów politycznych i represjonowanego społeczeństwa obywatelskiego w Rosji

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 29 lutego 2024 r. w sprawie zabójstwa Aleksieja Nawalnego i potrzeby działań UE na rzecz wsparcia więźniów politycznych i represjonowanego społeczeństwa obywatelskiego w Rosji (2024/2579(RSP))

(C/2024/6744)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie Rosji, a w szczególności rezolucje dotyczące Aleksieja Nawalnego i sytuacji w zakresie praw człowieka w tym kraju,
 - uwzględniając oświadczenie Konferencji Przewodniczących PE z 21 lutego 2024 r.,
 - uwzględniając oświadczenie wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa wydane w imieniu Unii Europejskiej 19 lutego 2024 r. w sprawie śmierci Aleksieja Nawalnego,
 - uwzględniając wspólne oświadczenie przewodniczącej Komisji i wiceprzewodniczącego Komisji / wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa z 16 lutego 2024 r. w sprawie śmierci Aleksieja Nawalnego,
 - uwzględniając konstytucję Federacji Rosyjskiej oraz międzynarodowe zobowiązania w zakresie praw człowieka, które przyjęła na siebie Rosja,
 - uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka, europejską konwencję praw człowieka oraz Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych,
 - uwzględniając sprawozdanie specjalnej sprawozdawczynie ONZ ds. sytuacji w zakresie praw człowieka w Federacji Rosyjskiej Mariany Kacarowej z 15 września 2023 r. pt. „Sytuacja praw człowieka w Federacji Rosyjskiej”,
 - uwzględniając oświadczenie specjalnej sprawozdawczynie ONZ ds. sytuacji w zakresie praw człowieka w Federacji Rosyjskiej z 22 lutego 2024 r.,
 - uwzględniając sprawozdanie Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej z 11 lipca 2023 r. pt. „Ochrona zagrożonych obrońców praw człowieka – wjazd do UE, pobyt i wsparcie w UE”,
 - uwzględniając art. 132 ust. 2 i 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że Aleksiej Nawalny, prominentny rosyjski polityk i laureat Nagrody im. Sacharowa za wolność myśli za 2021 rok, stracił życie w syberyjskiej kolonii karnej położonej za kołem podbiegunowym północnym w trakcie odbywania nieuzasadnionej i umotywowanej politycznie kary pozbawienia wolności; mając na uwadze, że zabójstwo Aleksieja Nawalnego jest kolejnym sygnałem nasilających się i systematycznych represji w Rosji; mając na uwadze, że pełną odpowiedzialność za jego śmierć ponosi państwo rosyjskie, a w szczególności jego prezydent Władimir Putin, który powinien zostać za to osądzony;
- B. mając na uwadze, że władze rosyjskie nie przekazały jeszcze informacji na temat dokładnych przyczyn i okoliczności jego śmierci, a ciało zmarłego przekazano rodzinie dopiero 24 lutego 2024 r., co umożliwi przeprowadzenie ekspertyzy medycznych oraz pogrzeb; mając na uwadze, że nie przeprowadzono niezależnej autopsji ani dochodzenia w sprawie przyczyny śmierci;
- C. mając na uwadze, że Aleksiej Nawalny przebywał w więzieniu od 17 stycznia 2021 r., czyli od dnia, kiedy powrócił do Rosji po rehabilitacji wskutek próby zamachu na jego życie, dokonanej przez państwo i polegającej na otruciu nowiczkciem – środkiem o działaniu paralityczno-drgawkowym, zakazanym prawem międzynarodowym; mając na uwadze, że wcześniej Aleksiej Nawalny był wielokrotnie zatrzymywany i aresztowany oraz skazywany na podstawie sfabrykowanych i umotywowanych politycznie powodów na długie kary pozbawienia wolności, co stanowiło oczywiste próby powstrzymania jego działań politycznych i kampanii antykorupcyjnych; mając na uwadze, że Aleksiej Nawalny był poddawany presji psychologicznej, arbitralnym karom, bardzo brutalnemu traktowaniu i torturom podczas odbywania kary pozbawienia wolności w kilku więzieniach i koloniach karnych cieszących się złą sławą; mając na uwadze, że stan zdrowia Aleksieja Nawalnego pogorszył się z powodu złego traktowania i braku odpowiedniej opieki lekarskiej;

- D. mając na uwadze, że Aleksiej Nawalny ucieleśniał walkę o wolność i demokrację, marząc o „pięknej Rosji przyszłości”; mając na uwadze, że z szacunkiem odnotowywano ciągłą ewolucję jego poglądów na temat rosyjskiej polityki i roli Rosji w świecie; mając na uwadze, że dzięki swojej pracy Nawalny ujawnił bezprawie i korupcję w sercu rosyjskiego aparatu rządowego; mając na uwadze, że Nawalny nieustrudzenie i mężnie kontynuował swoją walkę z więzienia, pokazując zaangażowanie na rzecz zasad demokracji i sprawiedliwości; mając na uwadze, że prawnicy Nawalnego są zastraszani, a od października 2023 r. trzech z nich przebywa w areszcie śledczym;
- E. mając na uwadze doniesienia o tym, że w miastach i miasteczkach w całej Rosji obywatele rosyjscy oddają hołd Aleksiejowi Nawalnemu, przy czym wielu z nich jest zatrzymywanych za te pokojowe działania, a niektórzy otrzymują powołania do wojska; mając na uwadze, że ambasador UE w Rosji Roland Galharague i wielu innych ambasadorów państw członkowskich, Zjednoczonego Królestwa i USA uczciło pamięć Aleksieja Nawalnego przy Kamieniu Sołowieckim w Moskwie;
- F. mając na uwadze, że rosyjski system polityczny jest kontrolowany przez zakrzepły reżim autorytarny dotknięty szerzącą się korupcją; mając na uwadze, że wykorzystuje on sfalszowane wybory, by stworzyć pozory demokracji, a pełnia władzy znajduje się w rękach Władimira Putina; mając na uwadze, że rząd tłumi wszelkie przejawy sprzeciwu przy wsparciu lojalnych sił bezpieczeństwa, podporządkowanego mu sądownictwa, kontrolowanych mediów i władzy ustawodawczej składającej się z partii rządzącej i uległych partii opozycyjnych;
- G. mając na uwadze, że śmierć Aleksieja Nawalnego nie jest odosobnionym przypadkiem, lecz kulminacją schematu działań reżimu Kremla opartego na przemocy, tłumieniu sprzeciwu i zastraszaniu przeciwników politycznych i działaczy społeczeństwa obywatelskiego; mając na uwadze, że wiele praw demokratycznych i swobód obywatelskich gwarantowanych przez rosyjską konstytucję nie istnieje w praktyce; mając na uwadze, że Federacja Rosyjska nieustannie narusza prawo i zobowiązania międzynarodowe;
- H. mając na uwadze, że represje wobec niezależnego społeczeństwa obywatelskiego w Rosji wymierzone w organizacje pozarządowe, obrońców praw człowieka, dziennikarzy, prawników, historyków, a także działaczy na rzecz praw kobiet i osób LGBTQ+, ochrony środowiska i mniejszości etnicznych i kulturowych miały niszczycielski wpływ na życie i wolności osób należących do mniejszości, osób LGBTQ+, kobiet i wszystkich osób, które nie uznają panujących zasad lub krytykują reżim i politykę rosyjską; mając na uwadze, że aktywne społeczeństwo obywatelskie i wolne media mają kluczowe znaczenie dla demokratycznego i otwartego społeczeństwa oraz ochrony praw człowieka;
- I. mając na uwadze, że reżim Putina doprowadził do zdziśiatkowania wielu rosyjskich organizacji zajmujących się prawami człowieka, w tym stowarzyszenia Memoriał i Moskiewskiej Grupy Helsińskiej; mając na uwadze, że w UE przebywa wielu rosyjskich dysydentów, przedstawicieli mediów i społeczeństwa obywatelskiego, którzy zostali zmuszeni do opuszczenia Rosji, ponieważ krytyka rządu naraża ich na znaczne ryzyko odwetu ze strony władz;
- J. mając na uwadze, że wielu opozycjonistów pozostaje w Rosji i kontynuuje walkę o demokrację, praworządność i prawa człowieka, narażając się na ogromne ryzyko osobiste; mając na uwadze, że przedstawiciele opozycji systematycznie padają ofiarą ataków słownych, kampanii dyskredytujących i odczłowieczania ze strony rządu lub mediów prorządowych; mając na uwadze, że działająca na rzecz praw człowieka organizacja Memoriał uznała ponad 600 osób za więźniów politycznych w Rosji;
- K. mając na uwadze, że od początku pełnoskalowej inwazji Rosji na Ukrainę w 2022 r. władze rosyjskie nasiliły represje wobec opozycji politycznej, mediów i społeczeństwa obywatelskiego, jeszcze bardziej ograniczając prawa i wolności indywidualne, aby stłumić głosy sprzeciwu wewnątrz kraju, między innymi przez penalizację wszelkich przejawów nastrojów antywojennych; mając na uwadze, że kandydatom sprzeciwiającym się wojnie uniemożliwiono kandydowanie w zbliżających się wyborach prezydenckich w Rosji w 2024 r.;
- L. mając na uwadze, że według specjalnej sprawozdawczynie ONZ ds. sytuacji w zakresie praw człowieka w Federacji Rosyjskiej nie ma już bezpiecznej przestrzeni dla działań obywatelskich lub opozycji politycznej w Rosji;
- M. mając na uwadze, że poważne ograniczanie praw człowieka przez rosyjski reżim stoi w wyraźnej sprzeczności z konstytucją i ramami prawnymi tego kraju, a także narusza międzynarodowe zobowiązania Rosji;
- N. mając na uwadze, że represje polityczne stosowane w Federacji Rosyjskiej od wielu lat, których kulminacją jest zabójstwo jednego z najważniejszych liderów rosyjskiej opozycji Aleksieja Nawalnego, nie mają nic wspólnego z przejrzystą, demokratyczną, wolną i uczciwą rywalizacją polityczną;

1. z całą mocą potępia zabójstwo Aleksieja Nawalnego; składa najszczerze kondolencje rodzinie, współpracownikom i kolegom, a także jego niezliczonym zwolennikom w całej Rosji; wyraża pełne poparcie dla Julii Nawalnej w jej determinacji i chęci kontynuowania pracy rozpoczętej przez Aleksieja Nawalnego przy jej pomocy, a także dla założonej przez Nawalnego Fundacji Walki z Korupcją, która nadal działa w nowych okolicznościach;
2. oddaje hołd Aleksiejowi Nawalnemu jako liderowi politycznemu i czołowemu politykowi antykorupcyjnemu, który dzięki swojej odwadze, charyzmie i umiejętności mobilizacji ludzi osiągnął to, co wielu próbowało osiągnąć, ale niewielu się udało, a mianowicie wzmocnił pozycję obywateli, gdyż tchnął w nich wiarę w to, że mogą poprawić swoje życie, zmieniać społeczeństwo i wywierać wpływ na politykę;
3. przypomina o jego wkładzie w rozwój świadomości obywatelskiej poprzez prawdziwe debaty publiczne, kampanie polityczne, protesty uliczne i innowacyjną komunikację, dzięki którym wiele osób postrzegало go jako uosobienie wizji innej Rosji, w której władza nie byłaby niewolnikiem kleptokratycznego reżimu chronionego przez służalczych funkcjonariuszy organów ścigania, lecz byłaby własnością ludzi i służyłaby im;
4. wzywa władze rosyjskie, aby zezwoliły na pochowanie Aleksieja Nawalnego zgodnie z życzeniem jego rodziny oraz aby nie utrudniały rodzinie organizacji godnej ceremonii pogrzebowej; domaga się niezależnego i przejrzystego międzynarodowego dochodzenia w sprawie dokładnych okoliczności śmierci Aleksieja Nawalnego i osób odpowiedzialnych za tę śmierć, aby poznać prawdę, pociągnąć winnych do odpowiedzialności i uczynić zadość sprawiedliwości; wzywa UE i jej państwa członkowskie, aby odegrały wiodącą rolę w dążeniu do tego dochodzenia i w przeprowadzeniu go;
5. ubolewa nad kampaniami dezinformacyjnymi organizowanymi przez kontrolowane przez Kreml media, które próbowały zszargać spuściznę i godność Aleksieja Nawalnego (zarówno przed śmiercią, jak i po jego śmierci) oraz jego żony, rodziny i bliskich współpracowników, oraz potępia te kampanie;
6. wzywa wiceprzewodniczącego Komisji / wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa oraz państwa członkowskie do pociągnięcia do odpowiedzialności, w ścisłej koordynacji z partnerami UE, rosyjskich przywódców politycznych i władz rosyjskich; wzywa Radę do skutecznego zastosowania globalnego systemu sankcji za naruszenia praw człowieka i do wdrożenia ukierunkowanych sankcji wobec osób zaangażowanych i odpowiedzialnych za politycznie umotywowane procesy sądowe przeciwko Aleksiejowi Nawalnemu oraz jego skazanie, pozbawienie wolności i warunki, w jakich przebywał, w tym prokuratorów i sędziów, pracowników służby więziennej i osób odpowiedzialnych za jego przedwczesną śmierć; z zadowoleniem przyjmuje niedawne zatwierdzenie przez USA sankcji po śmierci Aleksieja Nawalnego i zwraca się do UE o koordynowanie sankcji z partnerami międzynarodowymi;
7. podkreśla, że rząd rosyjski i osobiście Władimir Putin ponoszą odpowiedzialność karną i polityczną za śmierć ich najważniejszego przeciwnika Aleksieja Nawalnego oraz że w takich okolicznościach uzasadnione jest poruszenie kwestii prawa Władimira Putina do obecności w dyskursie publicznym i międzynarodowym;
8. wyraża solidarność ze wszystkimi w Rosji i poza jej granicami, którzy pomimo celowych i brutalnych represji oraz poważnych konsekwencji osobistych, z jakimi mają do czynienia, nadal znajdują odwagę, by mówić prawdę, stać na straży ludzkich wartości oraz walczyć o demokratyczną i pokojową przyszłość Rosji; uważa, że narodu rosyjskiego nie można mylić z podlegającym do wojny, autokratycznym i kleptokratycznym reżimem Kremla;
9. potępia eskalację naruszeń praw człowieka przez rosyjski reżim oraz obecne represje wobec krytyków rządu, obrońców praw człowieka, działaczy antywojennych, działaczy na rzecz ochrony środowiska, przywódców mniejszości narodowych, działaczy na rzecz ludności tubylczej, niezależnych dziennikarzy oraz historyków, a także wzmożone represje wobec społeczności LGBTIQ+; wzywa Radę Praw Człowieka ONZ do natychmiastowego przeprowadzenia dochodzenia w sprawie aktów nieludzkiego uwięzienia, tortur i zabójstw przeciwników politycznych; podkreśla, że zabójstwo Aleksieja Nawalnego wyraźnie przypomina, iż należy pilnie zająć się represyjną polityką rosyjskiego reżimu oraz zająć zdecydowane stanowisko wobec takich działań;

10. wzywa władze rosyjskie do wycofania wszystkich arbitralnych zarzutów oraz do natychmiastowego i bezwarunkowego uwolnienia wszystkich więźniów politycznych i osób arbitralnie przetrzymywanych, w tym m.in. Władimira Kary-Murzy, Juriego Dmitrijewa, Ilji Jaszyna, Aleksieja Gorinowa, Lilii Czanyszewej, Ksenii Fadijewej, Wadima Ostanina, Daniela Chołodnego, Wadima Kobzewa, Igora Sergunina, Aleksieja Lipstera, Wiktorii Pietrowej, Marii Ponomarienko, Aleksandry Skoczylenko, Swietłany Pietryczuk, Jewgienii Bierkowicz, Dmitrija Iwanowa, Joanna Kurmojarowa, Igora Barysznikowa, Dmitrija Tałantowa, Aleksieja Moskałewa, Olega Orłowa, Borysa Kagarlickiego i Iwana Safronowa;

11. wzywa władze rosyjskie do natychmiastowego zaprzestania stosowania tortur i innych form złego traktowania oraz arbitralnych środków dyscyplinarnych wobec wszystkich zatrzymanych oraz do pilnego zreformowania warunków panujących w więzieniach, aby były one zgodne z zobowiązaniami Rosji wynikającymi z międzynarodowego prawa dotyczącego praw człowieka, zwłaszcza jeżeli chodzi o dostęp więźniów do wybranych przez siebie lekarzy, odpowiedniego leczenia, prawników i możliwości kontaktu z rodzinami;

12. wzywa państwa członkowskie do wzmoczenia wysiłków, by znaleźć realne sposoby uwolnienia osób w najcięższej sytuacji, zwłaszcza więźniów politycznych dotkniętych chorobą lub osób, które padły ofiarą tortur, w tym dzięki ewentualnej wymianie więźniów; wzywa Radę do ustanowienia specjalnej funkcji wysłannika ds. więźniów i zakładników politycznych w Rosji, by koordynował takie wysiłki we współpracy z partnerami międzynarodowymi oraz pełnił rolę punktu kontaktowego dla zainteresowanych rodzin i współpracowników;

13. wzywa władze rosyjskie do natychmiastowego uwolnienia setek osób zatrzymanych w ostatnich tygodniach za pokojowe oddanie hołdu pamięci Aleksieja Nawalnego; potępia okrutną praktykę władz rosyjskich polegającą na celowym powoływaniu demonstrantów politycznych do wojska, aby wysłać ich na front;

14. wzywa władze rosyjskie do uchylecia opresyjnych przepisów sprzecznych z rosyjską konstytucją i międzynarodowymi zobowiązaniami tego kraju, takich jak przepisy umożliwiające cenzurę prawdziwych informacji o rosyjskiej wojnie napastniczej przeciwko Ukrainie oraz ustawy o tzw. „zagranicznych agentach” i „organizacjach niepożądanych”;

15. wzywa państwa członkowskie do wprowadzenia rozległych środków ograniczających na szczeblu UE wobec osób zaangażowanych w polityczne prześladowania i fabrykowanie zarzutów przeciwko przedstawicielom i działaczom rosyjskiego społeczeństwa obywatelskiego, a także do rozważenia możliwości dodania do wykazu osób objętych sankcjami kolejnych osób zidentyfikowanych przez Fundację Antykorupcyjną Aleksieja Nawalnego jako osoby sprzyjające reżimowi, które przyczyniają się do prowadzenia i finansowania wojny napastniczej przeciwko Ukrainie oraz do represji krajowych wspierających trwanie reżimu; nalega na poprawę przejrzystości procesu nakładania i znoszenia unijnych środków ograniczających;

16. wzywa delegaturę UE i misje dyplomatyczne państw członkowskich w Rosji do dalszego monitorowania procesów osób, którym postawiono zarzuty polityczne, oraz do obecności podczas tych procesów;

17. wzywa UE i państwa członkowskie, aby nadal okazywały niesłabnącą solidarność z niezależnym rosyjskim społeczeństwem obywatelskim i opozycją demokratyczną oraz by aktywnie je wspierały, gdyż działają one na rzecz przekształcenia Rosji w otwarte społeczeństwo, w którym przestrzegane są prawa polityczne, podstawowe wolności i prawa człowieka, dzięki czemu uhonorowane zostanie trwałe dziedzictwo Aleksieja Nawalnego; apeluje do UE, by wspierała tworzenie sieci obrońców praw człowieka w celu monitorowania i zgłaszania naruszeń praw człowieka;

18. wzywa państwa członkowskie do rozszerzenia programu wiz humanitarnych i do dalszych ułatwień w ramach tego programu dla rosyjskich obrońców praw człowieka, działaczy prodemokratycznych i niezależnych dziennikarzy zagrożonych prześladowaniami politycznymi;

19. ponawia apel o ogólnounijny system wiz wielokrotnego wjazdu dla obrońców praw człowieka i działaczy społeczeństwa obywatelskiego oraz dla osób prześladowanych politycznie, a także o korzystanie z istniejącej elastyczności prawnej i o wyeliminowanie luk w przepisach, co zaproponowała Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej w sprawozdaniu z 2023 r. pt. „Ochrona zagrożonych obrońców praw człowieka – wjazd do UE, pobyt i wsparcie w UE”; zachęca instytucje UE do przygotowania środków na wypadek, gdyby Rosja zaprzestała wydawania paszportów w swoich konsulatach, w tym do uznania faktycznej bezpieczeństwa, oraz do wydawania dokumentów podróży, aby umożliwić opozycji demokratycznej, działaczom społeczeństwa obywatelskiego i osobom prześladowanym z innych względów politycznych przeniesienie się do państw członkowskich UE oraz, w stosownych przypadkach, kontynuowanie pracy na uchodźstwie;

20. wzywa państwa członkowskie do unikania nieuzasadnionego i nieproporcjonalnego stosowania środków ograniczających wobec osób szukających schronienia przed obecnym rządem Rosji i sprzeciwiających się mu;
21. wzywa do uproszczenia procesów rejestrowania organizacji i podmiotów przez rosyjskich dysydentów w UE, otwierania rachunków bankowych i podejmowania innych kroków administracyjnych, aby umożliwić im kontynuowanie pracy na uchodźstwie;
22. ubolewa nad imperialistyczną polityką rosyjskiego reżimu i z całą mocą potępia trwającą rosyjską wojnę napastniczą przeciwko Ukrainie; przypomina, że UE, jej państwa członkowskie i partnerzy o podobnych poglądach na całym świecie muszą kontynuować wsparcie polityczne, gospodarcze, finansowe i wojskowe dla Ukrainy, w tym wsparcie dla społeczeństwa obywatelskiego i długoterminowe wsparcie na rzecz odbudowy Ukrainy, ponieważ jest to najlepsza odpowiedź na represyjne i agresywne praktyki stosowane obecnie przez reżim kremlowski; jest przekonany, że ostateczne zwycięstwo Ukrainy może doprowadzić do rzeczywistych zmian systemowych w Federacji Rosyjskiej, w szczególności do deimperializacji, dekolonizacji i refederalizacji, które stanowią niezbędne warunki ustanowienia demokracji w Rosji;
23. wzywa Komisję do wykorzystania wielostronnych platform, których Rosja jest członkiem, do dalszego potępienia naruszeń praw człowieka w Rosji i rosyjskiej zbrodni agresji na Ukrainę, do dalszego wspierania dokumentowania przypadków łamania praw człowieka w Rosji oraz do opowiedzenia się za tym, aby badania dotyczące sytuacji w zakresie praw człowieka w Federacji Rosyjskiej prowadzone przez Biuro Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Praw Człowieka przekształcono w całkowicie niezależny mechanizm dochodzeniowy;
24. wyraża poparcie dla pracy specjalnej sprawozdawczynie ONZ ds. sytuacji w zakresie praw człowieka w Federacji Rosyjskiej Mariany Kacarowej i wzywa państwa członkowskie do zadbania o to, aby Rada Praw Człowieka ONZ w 2024 r. ponownie przedłużyła jej mandat;
25. wzywa Komisję, a w szczególności Europejską Służbę Działań Zewnętrznych, do opracowania proaktywnej, długoterminowej polityki strategicznej wobec Rosji, stanowiącej skuteczną odpowiedź na obecne stosunki między UE a Rosją, sytuację w zakresie praw człowieka w Rosji oraz konieczność wsparcia rosyjskiego społeczeństwa obywatelskiego i przedstawicieli opozycji na uchodźstwie;
26. zobowiązuje się do stałego zajmowania się naruszeniami konstytucji i prawa międzynarodowego przez reżim rosyjski, w tym wyborami zaplanowanymi na 17 marca 2024 r., zwłaszcza że wybory te mają się odbyć na okupowanych terytoriach Ukrainy, w kontekście coraz intensywniejszego tłumienia pluralizmu politycznego i ograniczania działalności mediów;
27. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącemu Komisji / wysokiemu przedstawicielowi Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, rządów i parlamentom państw członkowskich, Radzie Europy, Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie oraz władzom rosyjskim, a także do udostępnienia jej w języku rosyjskim.